

Gotlands läns folk- högskolas elevfest.

Det var en allt annat än ljus uppgörelse som visades. Kort förut hade värmen lett sitt ultra bildade kända och bortom vilka markerna slumrade liv som löst. Förtäglarna upp till den opålitliga nord, då med oss det kastar om: stormen börjar vira och tjuta och enon faller i stora flockar. Det var ett sådant väder, som rådde, då de förtäglarna och värmen eleverna vid vår folkhögskola i Hemsjö i lördags skulle ha sin årliga återkommande stora ärfest. Ett allt annat än inbjudande festväder! Trots detta hade dock en bra stor skara ungdom från vitt skilda trakter samlats, och väderet lyckades väl alltså knappast övervinna något på festen.

Vid 12-tiden samlades deltagarna i folkhögskolans lärosal, där de hälsades välkomna av elevförbundets ordf., rektor Rich. Löfvenberg, varefter ärendetsförhandlingarna vidtog.

Det årgångs årets räkenskaper omföto en summa av kr. 48: 62, och behållningen vid årets slut utgjorde kr. 437: 26. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Till ledamöter av styrelsen för de kommande 2 åren omvaldes lärare, Ernst Sköglund, Kirkeby i Ekshem, samt fröken Hedvig Sandqvist, Myränge i Ljude, och Bertha Wahlby i Buttle samt nyvaldes fotograf Henning Svensson i Hemsjö och lärare Jac. Jacobsson Liknide i Hemsjö. Till vice ordf. nyvaldes fröken Sköglund och till kassör fröken Svensson. Till revisor omvaldes lärare Olof Åkerbeck, Tass, och Joh. D. Mattsson, Lova i Högje, med lärare R. Johansson, Sissare i Högje, och A. Ronfeldt, Rindarve i Aulingbo, som suppleanter.

Härefter vidtog den underhållande delen av programmet. Först höll ett föredrag av läraren vid skolan kandidat Ekström över

ämnet, "Minne och fantasi". Tal betydde med allt konsterna, att minnet är förmågan att återgiva sådant, som man som tidigare hört. Detta är emellertid inte alltid så lätt, vilket illustrerades på olika sätt, tal övergick därefter till att visa hur minnet uppstår. De intryck, man får, på främst ett s. k. perceptionscentrum och därefter till minnescentrum i hjärnan. Men det är ej allt, som går till minnescentrum. Lärar man t. ex. något, som ej alla intryckrar en, stannar det ofta i perceptionscentrum, och sedan minns man ingenting av det lästa. Så händer ofta vid t. ex. läsa lämnar. Minns man utan fantasi. Detta beror ej på minnet utan fantasin, som hopkonstruerat något annat, än vad man sett eller hört. Minnet är en reproduktionsprocess, fantasin en produktionsprocess. Tal framhöll, att fantasin spelar många spratt, men är också mycket värdefull, ty det är den som skapar utvecklingen. Till sist framhölls betydelsen av minnets och fantasins utveckling.

Därefter bestogs talarstolen av rektorinnan Kerstin Steffen, som höll ett mycket intressant föredrag om de gotländska utgångsfären, belyst med skulpturkonbilder.

Talarinnan utgick ifrån färet i Gotlands vapen och framhöll, att detta kallas som en symbolbild av Guds lamna, men att det också säkert torde ha något att skaffa med färet i egenkap av gotländarnas första hundar. I arkivens fanns vi det först i berättelsen om Olof den heliges år 1029 förvägna korståg till Gotland, där det sägs, att folket i Helsing för att blika kongen gav honom en hel del skåker, däribland flera fyrhornade får. Att det funnits får med 4 horn konstateras i flera äldre skrifter, och F. S. finns i Wisby läroverks äge ett kranium av en fårskalle med 4 horn. Dessa äro nu försvunna, men hur hava de uppkommit? Av skrifterna i på 1500-talet av Olaus Magnus utgivna svenska skildringar kan man se, att det uppträde genom korning mellan får och gifter. Båda vara äro, varför sådant mycket väl kunnat föregå. Det har funnits tvänne slags utgångsfår, tama och vilda. För de tama byttes upp, k. gifter i skogarna. Av sådana fanns ännu några spridda exemplar. På de vidsträckt allvaren, som funnos för gav det riktiga beten åt sådana får, att fårdjordarna för vare mycket stora. Längs första drivar, att det funns bögar, som kunde få riva ända till 200 får i hörde. Orsaken till att de reducerats så betydligt torde vara dels uppodlingar, dels också faren för rovdjur, räv och varg, samt stränga vintrar.

Fårskinnen hava nog ej så mycket vänt till kläder, men faktiskt till mat i kyrkorna. Utgångsfårens skinn, vilket bereda, äro fortfarande de vackraste skinn, man kan få se, och rationellt skäda och bereda skulle de kunna bli en ekonomiskt exportvara. Redan under kungatiden var ulen en exportvara och lämnades som varuskydd.

Färet har spelat en stor roll för husslojden. Vadmalavävd och stickad är förort gammalt. Biskop Göran Wallin berättar i sine skildringar från 1700-talet, att gotländsgummorna stickade "båda i simbulande och konfilando" d. v. s. både när de gingo och när de pratade. Ja, äro Karlars utskole i stor utsträckning denna hemsloj, och en del kunna det t. o. ä. När kongen besökte hemutställningen i Wisby 1929, köpte han ett par varnar, som en karl stickat. Vackra bolsterränvarer hava utforts, och även det mycket sällsynta "eye" har vävts här.

Färkött har under alla tider varit en lika stor delikatess. I en gård på Fårö hade man för alltid 3 stekta får på julbordet. Färsmackor, färre- och färskött har endast gotländingar kunnat laga till, så att det blivit riktigt gott. Och av talgen i sig tillverkats juliga.

Föredraget avslutades med en påföljande applåd. Därefter utfördes kringdanser och gotlandspolskor av Dalströmska orkestern.

Efter en rast intogs kaffe i Boppargården, varefter festen fortsatte med orkesterns utförde ett flertal anslående musiktycken, vilka mottogs med smärtsamma och ihllande applåder.

Så hölls sista föredraget för dagen av kyrkoherden Ernst Hejnenan över ämnet, "Kristendomen — barmhärtig religion", varvid framhölls, att i fråga om barmhärtighet höjer sig kristendomen över alla andra religioner, emedan kärleken till nästan är ett med de mest framträdande dragen i kristendomen. Tal tog även en del jämförelser särskilt med hinduismen samt påvisade i vilka praktiska att barmhärtigheten bland kristenheten tagit sig uttryck.

Till sist intogs gemensam supé vid Bopparve, varefter kvällen förfört smiter lekar och dans.